

הנהלה, ירושלים

ח' טבת תשפ"ו
28 דצמבר 2025

ביצוע פעולות במוצרים פנסיוניים למיפוי כוח בייפוי הכוח המתמשך **שנכנס לתוקף**

בהמשך לנייר העמדה בסוגיה שבנדון שפורסם ביום 20.2.2022, המבהיר את סמכויות מיפוי הכוח בכל הנוגע לביצוע פעולות במוצרים פנסיוניים לפי הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב – 1962 (להלן – החוק), להלן נייר עמדה מעודכן בעקבות הוראות תיקון מס' 21 לחוק המחליף את נייר העמדה הקודם בנושא.

בסעיף 132(ג)(1)(ה) לחוק נקבעו שלוש דרגות הסמכה לפעולות של מיפוי הכוח במוצרים פנסיוניים:

1. **פעולות אותן יהיה מיפוי הכוח מוסמך לעשות מכוח הסמכה כללית לטפל בענייני רכוש גם ללא התייחסות מפורשת בייפוי הכוח לביצוע פעולות במוצר פנסיוני.** מדובר בפעולות המתייחסות למשיכת כספים/קבלתם בזמן הרגיל שיועד לכך לכתחילה (פנסיה בהגיע האדם לגיל פרישה) וקרן השתלמות. ככלל, בהגיע התקופה שנקבעה למשיכת כספים (לרוב לאחר שש שנים). בהתאם לכך, הן כוללות:

- א. הגשת בקשה לקבלת קצבה בהגיעו לגיל הפרישה לפי סעיף 3 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004;
- ב. משיכת כספים מקרן השתלמות שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

2. **פעולות אותן מיפוי הכוח מוסמך לעשות אם הוסמך במפורש בייפוי הכוח לבצע פעולות במוצרים פנסיוניים.** הפעולות כוללות פעולות הנעשות במהלך ניהול המוצר הפנסיוני, כגון נידוד הכספים, שינוי מסלולים וכיו"ב.

3. **פעולות אותן מיפוי הכוח מוסמך לעשות רק אם קיבל לכך אישור מראש (בהתאם לסעיפים 32(ד) ו-74 לחוק).** מדובר בפעולות חריגות שעשויות לגרום להפסד כלכלי משמעותי לאדם ולרוב גם להפסד הקלות מס, והן כוללות:

משיכת כספים מקופת גמל שלא בדרך הקבועה בסעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור;

להלן פירוט הפעולות אותן ניתן לבצע בכל אחת מהדרגות השונות. יצוין, כי הרשימה איננה רשימה סגורה וממצה:

1. **משיכת כספים מכוח הסמכה כללית בייפוי הכוח המתמשך - ללא צורך בהסמכה מפורשת:**

- כל מיפוי כוח יכול להגיש בקשה לקבלת קצבה (מקופת גמל לקצבה כדוגמת קרן פנסיה) בהגיעו לגיל פרישה. זאת, משום שהמטרה לקבלת הכסף היא קצבתית (ולא הונית).
- משיכת כספים מקרן השתלמות בהתאם לסעיף 9(א16)(א) לפקודת מס הכנסה.

2. **ביצוע פעולות במוצר פנסיוני הדורש הסמכה מפורשת:**

- מיפוי הכוח בעל הסמכה מפורשת יהיה רשאי לבצע פעולות במוצר הפנסיוני. דוגמאות:

- משיכת כספים מקופות גמל לתגמולים – ניתן למשוך את הכספים אם עומדים בתנאי הזכאות למשיכה בהתאם לתקנון הקופה (למשל – אם העמית עבר את גיל 60).
- משיכות כספים מקופות גמל בהתאם לתקנון הקופה (למשל – קופת גמל להשקעה, כספים מקופת גמל אחרי שיש לעמית קצבה מזכה).
- ניווד כספים מקופה לקופה.
- משיכת פיצויי פיטורין בהתאם לזכאות.
- הפקדת כספים לקופת גמל במעמד עצמאי.
- שינוי מסלולי השקעה.
- שינוי מסלולי ביטוח.

שימו לב - ביצוע פעולות במוצר פנסיוני לפי פסקה זו לא כפופות למגבלת סכום אלא למגבלת פעולה – במידה וניתנה הסמכה מפורשת בייפוי הכוח המתמשך, ניתן לבצע את הפעולות ללא מגבלת סכום, ואין צורך בהגשת בקשה לאפוטרופוס הכללי. במידה ולא ניתנה הסמכה מפורשת – לא ניתן לבצע את הפעולות כלל, בכל סכום שהוא, אלא אם הוגשה בקשה לאפוטרופוס הכללי וניתן לפעולה המבוקשת אישור מראש.¹

3. ביצוע משיכה בניגוד לחוק הפיקוח על שירותיים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005:

- משיכה לפני מועד הזכאות לפי תקנון הקופה היא משיכה שאינה בהתאם להוראות הדין. בהתאם, מיופה הכוח נדרש להגיש בקשה לאפוטרופוס הכללי לאישור הפעולה מראש, קרי, לפני ביצוע המשיכה (בהתאם להוראות סעיפים 132(ד) ו-74 לחוק).
- זאת, מכיוון שלפני מועד הזכאות, נפגע החיסכון הפנסיוני של העמית לגיל פרישה, בניגוד לתכלית החסכון. כמו כן, משיכה כאמור מחוייבת בקנס מס בהתאם לסעיף 87 לפקודת מס הכנסה (35% מס או המס השולי הגבוה מביניהם).
- שימו לב – משיכה לפי סעיף זה טעונה אישור מראש ללא קשר לסכום הפעולה המבוקשת.

שאלות נפוצות:

א. אם אין הסמכה מפורשת כלל בייפוי הכוח המתמשך לביצוע פעולות במוצר פנסיוני, אך יש הסמכה כללית לביצוע פעולות רכושיות, מה מיופה הכוח מוסמך לבצע בהיבט הפנסיוני?

תשובה: רק את הפעולות המנויות בסעיף 1 – הגשת בקשה לקבלת קצבה בהגיע הממנה לגיל פרישה ומשיכת כספים מקרן השתלמות בהתאם לתקנון הקופה.

ב. האם ביצוע הפעולה במוצר הפנסיוני כפופה למגבלת סכום?

תשובה: לא. ביצוע פעולות במוצר פנסיוני לא כפופות למגבלת סכום אלא למגבלת פעולה – במידה וניתנה הסמכה מפורשת בייפוי הכוח המתמשך, ניתן לבצע את הפעולות ללא מגבלת סכום ובכלל זה אין משמעות למגבלת הסכום הקבועה בהוראות סעיף 32(ג)(1)(ד) לחוק שכן, הוראות ביצוע פעולה ספציפית במוצר פנסיוני הן דין ספציפי מיוחד, במידה ולא ניתנה הסמכה מפורשת – לא ניתן לבצע את הפעולות כלל, בכל סכום שהוא. לדוגמה – במידה וניתנה הסמכה מפורשת לביצוע פעולות במוצר פנסיוני, ניתן למשוך את הכספים מקרן הפנסיה ללא מגבלת סכום. במידה ולא ניתנה הסמכה מפורשת בייפוי הכוח המתמשך – לא ניתן למשוך כספים כלל מקרן הפנסיה, בכל סכום שהוא, אלא בהגשת בקשה לאפוטרופוס הכללי ובקבלת אישור מראש לביצוע הפעולה המבוקשת (בהתאם להוראות סעיפים 132(ד) ו-74 לחוק).

¹ בהתאם להוראות סעיפים 132(ד) ו-74 לחוק.